

Коопсуздук

Эрежелери

Текст/фс.
14.10.2021
А. А.

Сабактын темасы: Коопсуздук эрежелери

Сабактын максаты:

• Коопсуздук деген эмне? Сактануу эрежелери тууралуу жалпы түшүнүк алат
Сабакта үйрөнгөндөрүн турмушта колдонууга үйрөнөт
«Сактыкка кордук жок»-деген макал бар. Чынында эле сак болсоң, ар кандай
кокусунан болуучу кырсыктарга кабылбайсың.
Кырсыктар табигый, жол кырсыктары, тиричилик кырсыктары. ж.б.
Тиричилик кырсыктары электрди, газды, эмгек куралдарын ж.б туура эмес
пайдалануунун кесепетинен келип чыгат.
«Жаман айтпай жакшы жок»- Өзүнө сак болбогон
Деген сөздү биле жүр. Кырсыктарга жолугат.
Даяр болуп баарына Розетканы чукулап,
Көкүрөккө түйүп жүр. Ойнобогун ток урат.
«Тилсиз жоо» деп коюшат,
Өрт, сел, көчкү, шамалды,
Сактануу алардан,
Билип алсаң жаманбы?
Ошондой эле кайчы, бычак, ийне сыяктуу эмгек куралдары менен иштегенде
коопсуздук эрежелерин сактагыла. Ийне менен жипти чогуу сакта. Кайчыны
, ийнени оозуңа салба. Тыйын, топчуларды оозуңа сала койбо, жутуп
алышың мүмкүн.
Мектепте циркуль, сызгыч, калем сап сыяктуу окуу куралдары менен иштегенде
этият бол. Классташыңа сайба, көзүңдү сакта. Терезенин айнегин сындырба, сынып
калган айнекти көрсөң кармап, тепсеп алба, кесип кетет.
Класста тазалыкты жана тартипти сакта.

Коопсуздук эрежелери

Сабактын темасы: Электр тогуна сактануу

Сабактын максаты: Электр тогуна сактануу эрежелери тууралуу түшүнүк алат
Сабакта үйрөнгөндөрүн турмушта колдонууга үйрөнөт

Бардыгын текшер

Сен мектепке кетээрде, Үтүк чайнек сайылбай,
Кыз салгыны баарына. Газдын өчүп турганын.
Ушул айткан кеештер, Текшерип кой бир сыйра
Эсиңде болсун дайыма. Эринчээкти кылбагың.

Жарыкты бүт өчүрүп, Эшикти ачык калтырба,
Суу кранын карап кой, Шашып атып алактап.
Шамал болсо сындырат, Бекитпесей жакшылап,
Терезени жаап кой. Ууру кетет караптап.
Электрден сак бол!

Үтүк ,самоор ,чайнекти. Билбестиктен туура эмес,
Токко сайып ойнобо. Туташтырып аласыё.
Бузулса алар кокустан, Текшерем деп анан сен,
Өз алдыңча оңдобо. Аны токко саясыё.
Дал ошондо ток урат,
Ушуну алгын көңүлгө.
Сак болбосоё электр .
Коркунучтуу өмүргө.

Коопсуздук эрежелери

Сабактын темасы: **Жарылуучу куралдар**

Сабактын максаты: Жарылуучу куралдардан сактануу эрежелерин үйрөнөт. Сабакта үйрөнгөндөрүн турмушта колдонууга үйрөнөт
Жарылуучу куралдар: Жаңы жылдык фейерверк,салюттар, питардалар.
Жакында жаңы жыл майрамы болот.Бардык эл майрамды тосууга кызуу даярдык көрүшөт. Жаңы жылга карата базарларда, дүкөндөрдө жаңы жылдык балатылар,оюнчуктар,салюттар сатыла башайт. Тентек балдар питардаларды сатып, алып көчөдө жардырышат.Ата- энелер да жаңы жыл күнү балдарыбыз менен аттырабыз деп салюттарды сатып алышат. Салюттарды атуунун өзүнүн эрежеси бар .Үйдө чоңдор болсо , өздөрү күйгүзүп беришет . Бейбаш балдар ата-энеси жокто алып алышып ,аттырууга аракет жасап,колдоруна, көздөрүнөн жаркат алып, жаңы жыл күндөрүн ооруканаларда өткөрүшөт. «Кырсык каш менен кабактын ортосунда» дешет элибизде. Салюттарды өз алдыңарча күндүзү ата-энеңер же чоңдор үйдө жокто атууга аракет жасабагыла. Чоңдордун көзөмөлүндө гана кармасаңар болот.Атылып бүткөндөн кийин карабагыла , көзүңөргө, чачырашы мүмкүн. Салюттарды электр зымына каратып ,балкондо сарайлардын жанында атууга болбойт.Өрт чыгып кетиши мүмкүн. Коопсуздук эрежелерин сактагыла.

Коопсуздук эрежелери

Сабактын темасы: **Мектептеги техникалык каражаттар**

Сабактын максаты: Мектептеги техникалык каражаттар менен иштөө ,коопсуздукту сактоо эрежелери тууралуу түшүнүк алат
Сабакта үйрөнгөндөрүн турмушта колдонууга үйрөнөт

Мектептеги техникалык каражаттар
1.Класс кабинетиндеги телевизор,dvd

2.Розеткалар

3.Шкафтар, парта ,стул ж.б.

Мугалимдин уруксатысыз телевизорду , dvdни койбогула. Розеткага металл ,кайчы, ручка ,бычак ж.б предметтери сайбагыла. Шкафтын , партанын кырларынан этият болгула . Класста түртүшүп, жөөлөшпөгүлө, тартипти сактагыла. Топ менен ойногондо, терезеден алыс ойногула.Терезеге таш урбагыла . 2-кабатка чыгып,

түшкөндө теспичтерден акырын басып түшкүлө. Теспичтин тосмолорунан сыйгаланбагыла. Кабинеттеги буюмдарды жакшы сактагыла, дубалдарды булгабагыла. Класска тиешеси жок буюмдарды алып келбегиле .

М: ширеёке,зажигалка ж.б.

Балмуздак жесең көчөдөн,

Кагазын жерге таштаба.

Көчөнүн көркүн кетирип ,

Зыяны тиет башкага.

Бөтөлкө көрсөң көчөдөн ,

Жолдон четке алып кой.

Таштанды салган челске,

Сындырбастан салып кой.

Тазалыкты жана тартипти бекем сактагыла.

Эс алуу учурунда:

Жайында же кышында, үйдө же сыртта билбегендиктен же абайлабагандыктан силердин өмүрүңөр же сактыгыңар үчүн кооптуу учурлар болуп калышы мүмкүн. Ошондуктан төмөнкү жөнөкөй эрежелерди эстеп кал.

Сейилдөө, туристтик поход же экскурсия учурунда:

Өзүм билемдик кылып сейилдөө же экскурсиянын багытын өзгөртпө, топтон алыстаба.

Экскурсия учурунда бут кийиминди чечпе, жылаңайлак жүрбө.

Башыңа күн өтпөшү үчүн ачык түстөгү кийим кийип, баш кийиминди унутпа.

Өрттүн чыгып кетпеши үчүн улуу адамдардын көз салуусуз от жакпа.

Сен билбеген өсүмдүк мөмө-жемиштерди жебе.

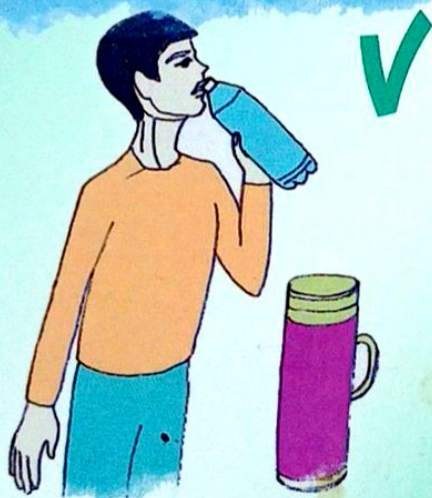
Ар кандай жаныбарларды, сойлоочуларды, курт-кумурскаларды, өсүмдүктөрдү, козу карындарды жана ошондой эле тикенектерди жана кырчын, бадалдарды колуң менен кармаба.

Сейилдөө учурунда алдыңан селсаяк ит жолукса токто. Ит өтүп кетет, бирок сен качсаң, аркаңан кууйт.

Ичеги карын оорулары менен оорубаш үчүн кайнатылган же үйдөн алынып келинген сууну гана ич.

Жеке гигиенаны сакта. Кокус ден-соолугуң начарлап же жаракат алсаң топтун жетекчисине дароо кабарла.

Эгер сен токойдо ата-энең менен эс алып жүрүп, алардан адашып кетсең, дароо токтоп, аларды катуу кыйкырып чакыр. Жооп болбосо ордунда калып күт, өз алдынча жол табууга аракет кылба. Сен турган жерди белгилеп кой, бул сени табууну оңойлотот. Айлананды карап чык. Жакын жерде ачык мейкиндик болсо – талаа, суунун жээги, жанына бар. Токойду аралап чуркаба, куткаруучулар сени таппай калышат. Тез тез үнүңдү катуу чыгарып жардамга чакыр. Коркпо, жардам сөзсүз келет.

Ролик, скейтборд же велосипед тепкенде башыңа сөзсүз шлем кий. Колу бутуңа атайын сактоочу тизе кап жана колкап кий. Машина жүргөн жолдон алыс теп. Шашпай, акырындап үйрөн, телевизордон көргөн трюктарды кайталоого аракет кылба. Эгер жыгылып кетип жаракат алсаң колун менен тийбе, ырбатып аласың. Андан кере улуу адамдарды жардамга чакыр, алар жараңды тазалап, таңып беришет.

Чоочун адамдар менен эч жакка барба, алардын машинасына отурба. Сени күчкө салып алып баратышса: «Мен бул адамдарды тааныбайм» деп катуу кыйкыр. Көпчүлүктүн көңүлүн бурганга аракет кыл.

Өзүңдүн короондо гана ойно. Кеч киргенде дароо үйгө кир. Сен тааныбаган адамдар менен лифтке кирбе. Күтүп туруп, алар кеткенден кийин кир.

Ата-энең сабактан кийин досторуң менен кайда бараарыңды дайыма билүүсү зарыл.

Өрт чыкса эмне кылуу керек?

Эгер үйдө өрт чыкса:

Алгач кайдан чыгып жатканын бил;
Үйдөн чыгып, өрт чыккан жерге
карама- каршы багытта жүр.

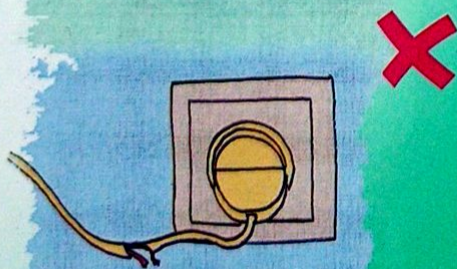

Лифтке түшпө, электроэнергиянын
жоктугунан ал токтоп калышы
мүмкүн.

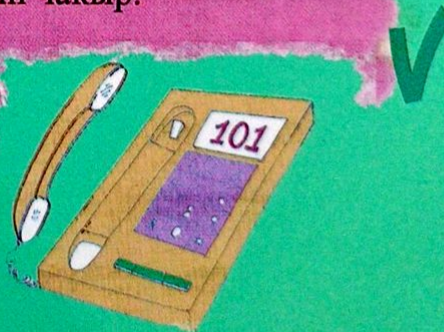
Түтүн баскан коридордон өтүүдө:
- калың ным чүпөрөк менен үстүндү
жап (сүлгү, жабуу);
- ным бет аарчы же башка чүпүрөк,
кийим аркылуу дем ал;
- сыртка карай ийилип же жөрмөлөп
чык, ылдый жакта түтүн азыраак
болот.

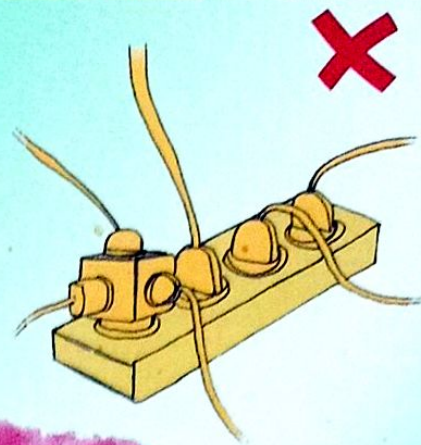
Колго жасалган электр буюмдарын,
электр өткөргүчүнүн (шнур)
изоляциясы бузулган буюмдарды
колдонбо.

101 номери менен өрт өчүрүүчү
кызматын чакыр.

Бир розеткага бир нече шайман сайба, бузук
аппаратура колдонбо.

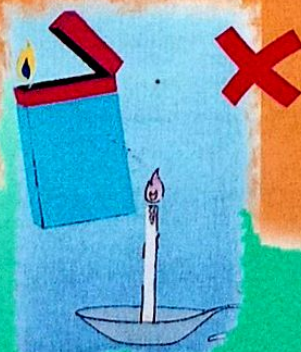

Электр чырагың кагаз же кездеме менен жаппа,
электр чайнек, үтүк, мешти атайын күйбөс
астына койгучсуз колдонбо, иштеп жаткан электр
шаймандарын кароосуз калтырба.

Күйүп жаткан отту кароосуз калтырба.

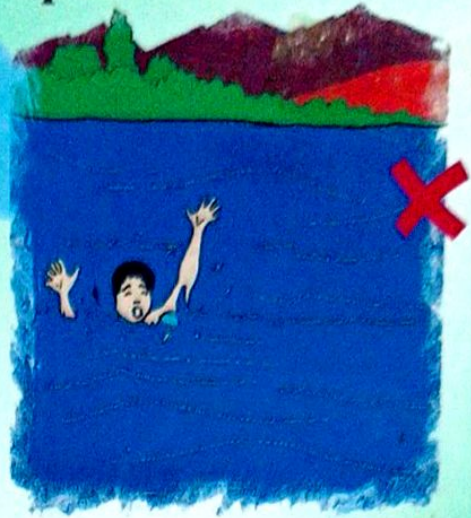

Ширеңке, тамеки жандыргыч же шам менен
ойнобо.

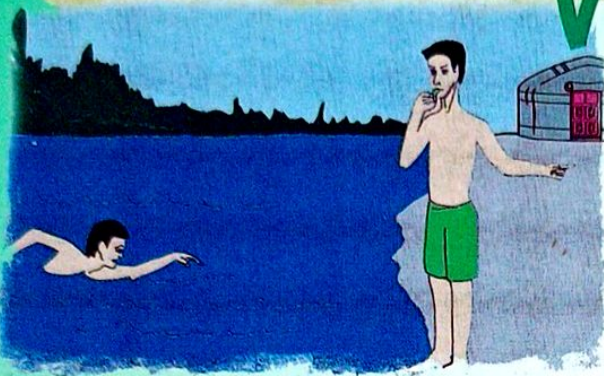

Сууда түшүп жатканда озүндү кантип алып жүрүш керек

Улуу адамдарсыз өзүм билемдик кылып сууга барба.

Сууда сүзүүнү уюштурууга жоопкер улуу адамдардын бардык айткандарын так жана тез аткар.

Ач карын, дароо тамактануудан кийин же көпкө созулган күч аракетинен кийин сууга кирбе.

Сууда жакшы сүзө алсаң гана, улуулардан уруксат алып сууда сүз, жээктен алыстаба.

Кайыкта бара жатканда отургучуна бутун менен чыкпа, кырына отурба, четине боюнду же бутунду арта салба. Кайык жээкке толук токтомойун ордуңан турба.

